

CHARTA OECUMENICA
współpracy między Kościołami w Europie
PROJEKT
Genewa/St. Gallen, lipiec 1999

Wprowadzenie

Chwała niech będzie Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu

Dziękujemy naszemu Bogu w Trójcy Jedynemu, że przez swego Ducha Świętego kieruje nasze kroki ku coraz ściślejszej wspólnotocie. We wspólnym wsłuchiowaniu się w Słowo Boże zawarte w Pismie Świętym, w wyznawaniu wspólnej wiary podczas nabożeństwa i na drodze wspólnego poszukiwania prawdy Bożej, pragniemy dać świadectwo miłości i nadziei dla wszystkich ludzi. Dlatego zabiegamy o bardziej wyrazistą i pełniejszą jedność Kościoła Jezusa Chrystusa w tym świecie. Jesteśmy świadomi, że tylko przez nasze własne wewnętrzne nawrócenie możemy dojść do jedności przy różnorodności wyrażania naszej wiary, jedności, której sprawcą jest sam Bóg. Wiemy, że wskutek skandalu, jakim jest rozłam, nasze świadectwo jest niewiarygodne. Jednocześnie świadomość tego oznacza, że uznajemy naszą winę za podział chrześcijan i że staramy się usuwać cienie, które zaciemniają oblicze Kościoła Jezusa Chrystusa, wywołując wobec niego w świecie brak zrozumienia i zgorszenie. Dla pojednania i ekumenii nie ma alternatywy. Dlatego, jako Kościoły członkowskie Konferencji Kościołów Europejskich i jako Katolickie Konferencje Episkopalne Europy, zobowiązujemy się, w duchu poselstwa obu Europejskich Zgromadzeń Eku-
mnicznych z Bazylei (1989) i Grazu (1997), do strzeżenia i dalszego rozwijania ukształtowanej pośród nas wspólnoty ekumenicznej.

I. Sam Bóg wzywa nas do jedności

*Aby wszyscy byli jedno, jak Ty, Ojcze, we mnie, a Ja w tobie,
aby i oni w nas jedno byli, aby świat uwierzył, że Ty mnie posłałeś.*

(J 17, 21)

1. Jako naśladowcy Chrystusa jesteśmy wezwani do jedności w wierze, okazywania miłości Bogu i bliźniemu oraz do przekazywania nadziei na spełnienie w Bogu. Dla nas, chrześcijan, Ewangelia Jezusa Chrystusa jest duszą i sercem naszych wszystkich ekumenicznych poczynań. Wspólnie wyznajemy i potwierdzamy ekumeniczne nicejsko-konstantynopolitańskie wyznanie wiary (381).

Zobowiązujemy się

* poświadczać i zwiastować czyny zbawcze Chrystusa, zwłaszcza tajemnicę Jego śmierci i zmartwychwstania jako nadzieję dla wszystkich ludzi i całego świata;

* we wspólnym wsłuchiwaniu się w Słowo Boże, w służbie Ewangelii oraz w modlitwie wspólnej i przyczynnej mocą Ducha Świętego dawać widzialny wyraz jedności w jednej wierze i jednym chrzcie, jedności, która manifestuje się w służbie Bożej i we wspólnym życiu w Chrystusie.

II. Ku widzialnej wspólnocie Kościołów w Europie

*Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi,
jeśli miłość wzajemną mieć będziecie.*

(J 13, 35)

Zbliżamy się do siebie

2. Ekumenia w Europie rozpoczyna się dla chrześcijan odnową serc oraz gotowością do pokuty i nawrócenia. Nieodłącznym elementem historii Kościołów chrześcijańskich były także rozłamy, waśnie, a nawet konflikty zbrojne. Z powodu różnic w sprawach wiary, lecz także wskutek ludzkich słabości i grzechów, załamała się wspólnota jednego Kościoła Jezusa Chrystusa. Podziały, które powstały, rozszerzyły się na cały świat. Dzięki ruchowi ekumenicznemu, który rozwinął się w tym stuleciu, niewiarygodność świadectwa chrześcijańskiego, powstała wskutek tych rozłamów, została powstrzymana, ustępując miejsca pojednaniu między chrześcijanami.

Zobowiązujemy się

- * opracować w pokorze, kierując się duchem Ewangelii i miłością Boga, historię winy naszych Kościołów i prosić wzajemnie o przebaczenie;
- * zwalczać samozadowolenie, usuwać uprzedzenia;
- * poznawać duchowe bogactwo różnych tradycji chrześcijańskich, ucząc się jedni od drugich i w ten sposób wzajemnie się obdarowywać;
- * szukać spotkań, otwierać się wzajemnie na siebie i w miarę możliwości współpracować ze sobą;
- * wspierać ekumeniczną edukację w procesie wychowania chrześcijańskiego i teologicznego kształcenia.

Wspólna modlitwa jest sercem ekumenii

3. Ekumenia żyje dzięki temu, że słuchamy Słowa Bożego oraz umożliwiamy Duchowi Świętemu, aby działał w nas i przez nas. Mocą łaski otrzymanej tą drogą istnieje dzisiaj wiele dążeń zmierzających przez modlitwę i oddawanie czci Bogu do tej jedności, której Jezus Chrystus pragnie dla swojego Kościoła. Dlatego wspólna modlitwa chrześcijan uważana jest za serce ekumenii. Wiele wspólnych modlitw i pieśni liturgicznych, jak również różne nowe doświadczenia wspólnoty duchowej kształtują naszą ekumeniczną duchowość.

Zobowiązujemy się

- * modlić wspólnie i jedni za drugich, gdyż jedność Kościoła Jezusa Chrystusa jest darem Boga;
- * organizować regularnie nabożeństwa ekumeniczne, udzielać wsparcia modlitwom i nabożeństwom o jedność chrześcijan;
- * w poszukiwaniu wspólnej duchowości ekumenicznej uczyć się poznawać i cenić nabożeństwa i pozostałe formy duchowości innych Kościołów.

Wspólne świadectwo naszej wiary

4. Wobec postępującej w Europie sekularyzacji i dechrystianizacji umacniamy się we wspólnym chrześcijańskim świadectwie naszej wiary dla wspólnej nowej ewangelizacji i misji w Europie. Dla realizacji tego celu niezbędne jest przywrócenie zaufania oraz konsultacje między Kościołami, dzięki którym uniknie się szkodliwej konkurencji i niebezpieczeństwa nowych podziałów. Ważna jest przy tym umiejętność rozróżniania między wspólnotami kościelnymi a sektami.

Zobowiązujemy się

- * rozmawiać na temat naszej misji i ewangelizacji z innymi Kościołami;
- * nie skłaniać ludzi do zmiany przynależności wyznaniowej i w żadnym wypadku nie namawiać ich do konwersji przez stosowanie przemocy fizycznej, przymusu moralnego, nacisku psychicznego lub bodźców materialnych;
- * wspierać nawracanie się Kościołów i umożliwiać otwartość we wzajemnych stosunkach.

Nie ma alternatywy dla dialogu

5. Nasza faktycznie istniejąca jedność w Chrystusie ma fundamentalne znaczenie w konfrontacji z naszymi różnymi stanowiskami teologicznymi i etycznymi. Różnice w wierze, doktrynie i działaniach etycznych umacniają podziały między Kościołami. Dla osiągnięcia większej wspólnoty ekumenicznej trzeba bezwzględnie kontynuować starania zmierzające do zgody opartej na wierze. Teologiczne uzasadnienie wspólnoty kościelnej jest bowiem możliwe tylko w zgodności z fundamentalnymi prawdami wiary. Dlatego trzeba sumiennie i nieprzerwanie kontynuować dialogi na różnych płaszczyznach życia kościelnego.

Zobowiązujemy się

- * pielęgnować i pogłębiać kulturę dialogu w obrębie Kościołów i w stosunkach między nimi;
- * upowszechniać wyniki rozmów teologicznych, prowadzonych między naszymi Kościołami na wszystkich płaszczyznach życia kościelnego, oraz wyciągać z nich praktyczne wnioski;
- * nie przerywać dialogu w przypadku kontrowersji, zwłaszcza w kwestiach etycznych, z powodu których grozi rozpad wspólnoty ekumenicznej.

III. Służba ekumenii dla Europy

*Błogostawieni pokój czyniący,
albowiem oni synami Bożymi będą nazwani.*

(Mt 5, 9)

6. Aż do osiągnięcia pełnej wspólnoty kościelnej chcemy wspólnie działać we wszystkich sprawach, chyba że głębokie różnice przekonań zmuszą nas do pójścia

odrębną drogą. Zasada ta ma odnosić się do wszystkich dziedzin życia kościelnego w Europie.

Zobowiązujemy się

- * umacniać współpracę między Konferencją Kościołów Europejskich a Radą Katolickich Konferencji Episkopatów Europy;
- * organizować Europejskie Zgromadzenia Ekumeniczne;
- * wyjaśnić na płaszczyźnie lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej, w rozmowach dwu- i wielostronnych, w jakich podstawowych wypowiedziach na temat wiary niezbędna jest zgodność poglądów, a w jakich kwestiach różnice nie muszą prowadzić do rozłamu kościelnego i mogą być wzajemnie uznawane;
- * pomagać w rozwiązywaniu konfliktów między Kościołami i ustanawianiu pokojowych stosunków między nimi;
- * bronić praw mniejszości i nieść pomoc przy usuwaniu nieporozumień i uprzedzeń;
- * zapewnić, aby wszystkie Kościoły w każdym z naszych krajów miały dostęp do życia publicznego.

Dać Europie duszę

7. Kościoły opowiadają się za jednością Europy. Przeto dla Europy ekumenia oznacza, że europejski proces jednoczenia nie może ograniczać się do polityki i ekonomii. Dlatego pragniemy zachować *duszę Europy*, gdy kierując się naszą wspólną wiarą, występujemy na rzecz takich podstawowych wartości, jak sprawiedliwość, wolność, tolerancja, współuczestnictwo i solidarność, oraz gdy wspólnie przyczyniamy się do tego, aby wartości te przynosiły pożytek współzyciu ludzi.

Zobowiązujemy się

- * udzielać poparcia dla jednoczenia się Europy z całą jej różnorodnością kulturową, etniczną i religijną;
- * reprezentować możliwie wspólnie sprawy Kościołów wobec świeckich instytucji europejskich;
- * ochraniać podstawowe wartości przed ingerencją państwa;
- * poznawać i umacniać naszą odpowiedzialność jako Europejczyków za całą ludzkość, zwłaszcza za biednych w krajach tzw. Trzeciego Świata;
- * udzielać poparcia łądowi pokojowemu, który reguluje w pierwszym rzędzie rozwiązywanie konfliktów bez stosowania przemocy.

Jednać narody i kultury, zachowywać stworzenie

8. Właśnie w Europie jako nasze zadanie postrzegamy jednanie ze sobą narodów i kultur. Różnorodność tradycji regionalnych, narodowych, kulturowych i religijnych akceptujemy jako europejskie bogactwo. Nasze wspólne wysiłki zmierzają do oceny i rozwiązywania kwestii politycznych i społecznych w duchu Ewangelii.

Zobowiązujemy się

* strzec osoby i godności każdego człowieka jako obrazu Boga i szanować równość wszystkich ludzi; przestrzegać i bronić praw człowieka oraz występować przeciw niesprawiedliwości;

* popierać demokratyczne procesy w Europie i sprawiedliwość społeczną pośród wszystkich narodów;

* odrzucać wszelki rodzaj wybujałego nacjonalizmu i ekskluzywizmu, który sprawia, że miłość do własnego narodu prowadzi do ucisku innych narodów lub mniejszości narodowych;

* popierać otwartość wobec rosnącej w Europie liczby cudzoziemców, poszukujących azylu i uchodźców oraz udzielać schronienia tym wszystkim, którzy zostali pozbawieni ojczyzny;

* bronić praw przysługujących wszystkim ludziom bez różnicy i dyskryminacji, wzmacniać szczególnie pozycję i równouprawnienie kobiet we wszystkich dziedzinach życia oraz działać na rzecz pomyślności dzieci i rodzin;

* występować przeciw wszelkiej formie przemocy wobec ludzi, zwłaszcza wobec kobiet i dzieci;

* zachowywać naturalne środowisko dla wszystkich stworzeń i dla przyszłych pokoleń ludzi.

Pielęgnować kontakty z innymi religiami

9. Szczególna wspólnota łączy nas z ludem Izraela, który jest trwale wybrany przez Boga, Ludem Przymierza i obietnic, z którego wyszedł Jezus Chrystus. Z naszymi braćmi i siostrami wyznającymi wiarę żydowską modlimy się wspólnie do Boga Abrahama, Izaaka i Jakuba. Ubolewamy z powodu wszelkich przejawów nienawiści, prześladowań i manifestowania antysemityzmu, prosząc Boga o przebaczenie i pojednanie. Udzielamy poparcia różnorodnym formom współpracy chrześcijańsko-żydowskiej. Z szacunkiem wychodzimy na spotkanie muzułmanom i wyznawcom innych religii, starając się o wzajemne zrozumienie.

Zobowiązujemy się

- * uznawać i chronić wolność wiary i sumienia ludzi;
- * uznać prawo każdego człowieka do poszukiwania prawdy i do dawania świadectwa o tej prawdzie według własnego sumienia;
- * podejmować, pielęgnować i popierać spotkania, dialog i wymianę doświadczeń z przedstawicielami innych religii i światopoglądów.

*A Bóg nadziei niechaj was napelni wszelką radością
i pokojem w wierze, abyście obfitowali w nadzieję
przez moc Ducha Świętego.
(Rz 15, 13)*

Genewa/St. Gallen, lipiec 1999

Tłumaczył Karol Karski